

Kriminologové ZČU zjišťují, co přivádí lidi ke zločinu. Mezinárodní tým na to získal prestižní grant

18.2.2026 - Andrea Čandová | Západočeská univerzita v Plzni

Proč se lidé vydávají na dráhu zločinu a proč někteří končí za mřížemi i opakovaně? Mezinárodní tým vědců, včetně kriminologů z katedry antropologie Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni (FF ZČU), zkoumá roli rodiny, státu, práce a kultury napříč různými společnostmi, od Česka po Indii.

V Norsku, Česku, Turecku, Nigérii, Indii a Kolumbii budou výzkumníci sledovat životní příběhy lidí odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. V každé zemi povedou opakované rozhovory s padesáti vězněnými osobami a také dotazníkové šetření s více než 1 000 vězni a vězenkyněmi.

„Zajímá nás, jak se životní příběhy odsouzených mužů a žen liší napříč různými kontexty a co mají společného,“ vysvětlil kriminolog Václav Walach z FF ZČU a dodal: *„Zaměříme se na to, jak odsouzení vyprávějí o událostech a rozhodnutích, kvůli kterým se dostali do vězení, a do jaké míry lze tyto zkušenosti vztáhnout na širší vězeňskou populaci.“*

Výsledky výzkumu mohou mít přímý dopad na to, jak státy přistupují k prevenci kriminality a k práci s odsouzenými. *„Plánujeme publikovat doporučení pro tvůrce trestní politiky a aktéry, kteří ji implementují v praxi. Týká se to hlavně zaměstnanců Vězeňské služby a Probační a mediační služby, kterým naše zjištění pomohou lépe nastavit programy zacházení a práci s odsouzenými,“* dodala kriminoložka Martina Novopacká.

Hlavní ambicí výzkumu je pochopit, jak se kriminální dráha člověka proměňuje v závislosti na společnosti, ve které žije. Projekt je jedinečný tím, že vůbec poprvé vytvoří opravdu globální poznatky o faktorech, které vedou ke zločinu. *„Rodina vypadá nějak v Kolumbii, jinak v Indii. Podoba českého státu ovlivňuje rodinu určitými způsoby, podoba tureckého státu zase jinými. Instituce vězení samozřejmě existuje jak v Norsku, tak v Česku, ale její konkrétní charakter je to, co má dopad na to, jací lidé z vězení vyjdou,“* doplnil Václav Walach. *„Nejde nám o hledání výmluv, chceme se podílet na vytváření trestní politiky, která skutečně funguje,“* uzavřel.

Projekt s názvem CRIMLIFE vedou odborníci z norské Univerzity v Oslu, kteří se svými zahraničními kolegy uspěli v silné mezinárodní konkurenci grantové soutěže Evropské výzkumné rady (ERC). Ta podporuje výzkum s významným společenským přesahem. Výsledkem výzkumu bude i digitální platforma s dokumenty, které budou k dispozici odborníkům z celého světa.

<https://info.zcu.cz/Kriminologove-ZCU-zjistuji-co-privadi-lidi-ke-zlocinu-Mezinarodni-tym-na-to-ziskal-prestizni-grant/clanek.jsp?id=9141>